

TAPA VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS

Tapa

Erateede avalikuks kasutamiseks määramise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37 ja ehitusseadustiku § 94 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Käesolev erateede avalikuks kasutamiseks määramise kord (edaspidi *kord*) sätestab Tapa valla (edaspidi *vald*) haldusterritooriumil asuvate erateede avalikuks kasutamiseks määramise tingimused ja korra.

§ 2. Eratee avalikuks kasutamiseks määramise tingimused

(1) Eratee määratakse avalikuks kasutamiseks, lähtudes avalikust huvist ning eesmärgiga tagada liiklemise võimalus igaühele.

(2) Eratee määratakse avalikuks kasutamiseks, kui tee avalikes huvides omandamine ei ole võimalik, on raskendatud või ebaotstarbekas või on muul põhjusel välistatud.

(3) Pinnasteid üldjuhul ei määrata avalikuks kasutamiseks.

(4) Erateed saab määrata avalikuks kasutamiseks, kui on täidetud vähemalt üks järgnevatest tingimustest:

- 1) erateed pidi kulgeb ühistranspordi- või õpilasliin;
- 2) eratee lõik moodustab osa jätkuvast avalikult kasutatava tee marsruudist;
- 3) eratee on ainukeseks mõistlikuks juurdepääsuks avaliku huviga või avaliku kasutusega kinnistule, sh kallasrajale;
- 4) esinevad muud asjaolud, mis koostoimes on piisavalt kaalukad, et eratee avalikuks kasutuseks määrata.

(5) Eratee avalikku kasutusse võtmisega ei tohi tekitada vallale põhjendamatu kohustusi.

§ 3. Eratee avalikuks kasutamiseks määramise menetlemine

(1) Eratee avalikuks kasutuseks määramise menetluse algatab Tapa Vallavalitsus (edaspidi *vallavalitsus*) omal initsiatiivil või huvitatud isiku taotluse alusel.

(2) Eratee avalikuks kasutuseks määramine võib toimuda:

- 1) kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses sätestatud korras sundvalduse seadmise teel,

mis on haldusaktiga seatav avalik-õiguslik kitsendus, mille kohta ei kanta märget kinnistusraamatusse, kuid kehtib kinnisasja igakordse omaniku suhtes või

2) kokkuleppel teealuse maa kinnisasja omanikuga, kusjuures sõlmitakse notariaalne piiratud asjaõiguse leping, mille kohane mäрге kantakse kinnistusraamatusse ja see kehtib kinnisasja igakordse omaniku suhtes.

(3) Sundvalduse seadmine algatatakse, kui kokkuleppe sõlmimine teealuse maa kinnisasja omanikuga on raskendatud, ei ole otstarbekas või kui teealuse maa kinnisasja omanik ei ole kokkuleppe sõlmimisega nõus.

(4) Sundvalduse ala hõlmab teekaitsevööndit. Sundvalduse ulatus koos seda sisaldava teekaitsevööndiga määratakse igal konkreetsel juhul sundvalduse seadmise korraldusega.

(5) Vallavalitsuse vastava valdkonna eest vastutav teenistuja, hinnanud eratee avaliku kasutuse vajadust vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud kriteeriumitele, teeb vallavalitsusele ettepaneku sundvalduse seadmiseks või mitteseadmiseks.

(6) Pärast eratee sundvalduse või piiratud asjaõiguse seadmist määrab vallavalitsus oma korraldusega eratee avalikku kasutusse ning seejärel esitab asjakohase info vastavatele riigiasutustele.

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud kriteeriumile vastava tee osas on moodustatud omaette katastriüksus, tuleb eelistada piiratud asjaõiguse või sundvalduse seadmisele eratee katastriüksusest moodustatud kinnistu omandamist vallale.

(8) Eratee avalikes huvides omandamise või eratee sundvalduse seadmise otsustab vallavalitsus kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses ja Tapa valla õigusaktides sätestatud korras.

(9) Eratee avalikuks kasutamiseks määramisega lähevad vallale üle kõik teomaniku kohustused, õigused ja vastutus. Halduslepingus võib tee omanikuga kokku leppida, et teomaniku kohustused, õigused ja vastutus jäävad eratee omanikule.

(10) Vallavalitsuse vastava valdkonna eest vastutav teenistuja esitab seitsme päeva jooksul eratee avalikuks kasutamiseks määramise korralduse jõustumisest arvates nimetatud korralduse ja masinloetaval kujul tee ruumilise ulatuse andmed maakatastri pidajale.

§ 4. Eratee avalikuks kasutamiseks lõpetamine

(1) Kui on ära langenud käesoleva määruse § 3 lõikes 2 sätestatud alused, tunnistab vallavalitsus kehtetuks oma varasema korralduse eratee avalikuks kasutamiseks määramise kohta.

(2) Pärast varasema korralduse või otsuse kehtetuks muutmist lõpetatakse piiratud asjaõigus või sundvaldus teealuse maa kasutamiseks.

§ 5. Rakendussätted

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maksim Butšenkov
vallavolikogu esimees

Seletuskiri

määruse eelnõu „Erateede avalikuks kasutuseks määramise kord“ juurde.

Eelnõu on koostatud tuginedes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 punkt 37 *muud seadusega volikogu ainupädevusse antud küsimused* ja ehitusseadustikust tulenevalt § 94 *Eratee avalikes huvides omandamine ja avalikuks kasutamiseks määramine*, mis sätestab:

-Eratee määrab avalikuks kasutamiseks eratee asukoha kohalik omavalitsus.

-Eratee avalikes huvides omandamise või erateele sundvalduse seadmise otsustab eratee asukoha kohaliku omavalitsuse üksus kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses (KAHOS) sätestatud korras.

-Eratee avalikuks kasutamiseks määramisega lähevad kohalikule omavalitsusele üle kõik teomaniku kohustused, õigused ja vastutus. Halduslepingus võib tee omanikuga kokku leppida, et teomaniku kohustused, õigused ja vastutus jäävad eratee omanikule.

-Kohaliku omavalitsuse üksus esitab seitsme päeva jooksul eratee avalikuks kasutamiseks määramise otsuse jõustumisest arvates nimetatud otsuse ja masinloetaval kujul tee ruumilise ulatuse andmed maakatastri pidajale.

Mõisted

Korras kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) tee on rajatis, mis on ette nähtud inimeste, sõidukite või loomade liikumiseks või liiklemiseks. Tee osaks loetakse tunnel, sild, truup ja muud liiklemiseks kasutatavad ning tee toimimiseks vajalikud rajatised;

2) eratee on tee, mis paikneb juriidilise või füüsilise isiku kinnisasjal ning mis pole kantud avalikult kasutatavate teede nimekirja. Eratee ei pea olema kantud teeregistrisse.

Eratee avalikuks kasutuseks määramine

Erateede avalikuks kasutuseks määramise kord määrab, millistel alustel ja põhimõtetel vallavalitsus teeb otsuse määrata eratee avalikku kasutusse või mitte.

Vallavalitsus määrab erateede avalikuks kasutuseks vastavalt määruses toodud tingimustel:

- 1) kinnisasja (eratee kinnistu) omandamise teel. Kui teelune maa ei ole eraldiseisev kinnistu tuleb see välja mõõta ning omandamine toimub seadusandlus korras omanikuga kokkuleppel.
- 2) sundvalduse seadmise teel vastavalt KAHOS- s sätestatud korras. Sundvaldus seatakse reeglina, kui erateeomanikuga muul viisil tee avalikku kasutuse määramine ei ole võimalik või otstarbekas. Sundvaldus on erateele seatud avalik- õiguslik kitsendus, mis kandub edasi ka uuele teomaniku. Sundvaldus seatakse vallavalitsuse pool väljastatud haldusaktiga (korraldus sundvalduse määramise kohta).
- 3) kokkuleppel teomanikuga, mille käigus seatakse notariaalne leping. Tehakse märke kinnistusraamatusse.

Kui määruses toodud alused eratee avalikuks kasutuseks on ära langenud, tunnistab vallavalitsus varasema korralduse tee avalikku määramise kohta kehtetuks.

Eelnõu ja seletuskirja koostaja teede- ja liikluskorraldusspetsialist Jaanus Annus
Eelnõu esitaja ja ettekandja teede- ja liikluskorraldusspetsialist Jaanus Annus

Eelnõu menetletud vallavalitsuse istungitele 25.09., 31.10, 13.11.2019.